

FREINETSCHOOL
on the MOVE

Motiveren - Ontdekken - Verkennen - Experimenteren

Huiswerkbeleid Freinet on the MOVE 2016-2017

Voorwoord

Ons huiswerkbeleid werd samen met het team ontwikkeld, na een studiedag 'Naar meer gelijke onderwijskansen via huistaken?' (georganiseerd door het LOP Genk) op 16/10/2013 en gevolgd door de directie en een ouder.

Hier werd in workshops gewerkt rond het opstellen van een beleidsplan. Na mijn actieve deelname, werd ik gevraagd om mee te werken in de werkgroep 'Huiswerkbeleid' (LOP okt – nov 2013).

In deze groep werd de algemeen vergadering van het LOP voorbereid. Door een goede samenwerking met verschillende partners (onderwijs en niet-onderwijs) ontwikkelde de werkgroep een bladwijzer met daarop de visie, tips voor een goed beleid, tips voor leerkrachten en ondersteuners van het huiswerk. De studiedag, de werkgroepvergaderingen en materialen rond 'Huiswerkbeleid' werden op de AV van het LOP (9 dec 2013) voorgesteld, waarbij ik de begeleiding deed.

Van hieruit ben ik met mijn team vertrokken om ons eigen beleid ook uit te schrijven.

De leerkrachten vulden een enquête in en werden via methodieken op teamvergaderingen bewust gemaakt van ons huiswerkbeleid op school.

In februari-maart 2016 hebben Marjan (leerkracht 2^e graad) en Ingrid (zorgcoördinator) de nascholing "Differentiatie in de huistaken" gevolgd tijdens 3 sessies (i.s.m. het LOP van Genk).

Hierbij willen we: het zelfstandig werken bij kinderen vergroten, de communicatie met ouders versterken, het leerproces ondersteunen en attitudevorming bij kinderen opbouwen. Na de terugkoppeling naar het team, werd er besloten om dit op het niveau van het lager volledig uit te werken en op te nemen in ons huiswerkbeleid.

Voor wiskunde werden door alle leerkrachten motiverende en functionele doe-taken gemaakt, steeds in overleg met de leerkrachten die de vorming volgden.

In september 2016 werden deze doe-taken ook opgenomen in de huiswerkplanning van alle klassen. Tijdens het praktisch teamoverleg (2x/maand) is er ruimte om ervaringen en ideeën uit te wisselen.

Op de oudervergadering in september staat 'Huiswerkbeleid' op de agenda. De ouders kunnen hier hun bevindingen delen, waarop wij kunnen reflecteren binnen het team.

In november 2016 plannen we een enquête rond het huiswerk voor de leerlingen.

De doe-taken voor het vak Nederlands werden gedeeltelijk voor de 3^e graad reeds uitgewerkt. Dit is een volgende stap voor het team voor schooljaar 2017-2018.

Visie

Ons doel van huiswerk is tweeledig.

Eenzijds betekent huiswerk “extra verwerkingstijd”. Sommige leerinhouden kunnen pas verworven worden door regelmatig en veelvuldig herhalen en inoefenen. Denken we hierbij aan het **automatiseren** van de letterkennis bij aanvang van het leren lezen, of van het vlot herkennen van de getalbeelden of splitsingen van getallen tot 10 in de eerste graad of het inslijpen van de tafels van vermenigvuldiging en deling in de tweede graad,...

Daarbij moeten we er ook rekening mee houden dat niet iedereen op dezelfde manier en met dezelfde snelheid leert. Een **beperkte tijd** na school kan dus gebruikt worden om leerstof te herhalen, oefeningen af te maken of het automatiseringsproces te ondersteunen. Het huiswerk moet **zinvol** zijn!

Anderzijds willen wij bij de leerlingen geleidelijk aan “een houding van medeverantwoordelijkheid ten opzichte van het **eigen leerproces**” ontwikkelen. Ze moeten in de loop van de zes jaren lager onderwijs leren om zichzelf te organiseren, hun werk te plannen in functie van zowel hun schoolse als buitenschoolse activiteiten.

Kinderen **leren leren!**

Wij geven iedere week op maandag een **weekplanning** mee naar huis. De leerlingen kunnen zo hun huistaken voor de hele week plannen, rekeninghoudend met hun eigen vrijetijdsbesteding. Ouders kunnen hierin ondersteunen.

Door te werken met **contractwerktijd** in de klas hebben de leerlingen hun eigen werktijd in handen. Werken ze niet door in de klas, dan moeten ze hun contract thuis afwerken en is dit een extra taak. Ervaring leert dat de werkhouding spontaan een positieve wending neemt.

Motiverende taken stimuleren de leergierigheid. Bv. ‘Bingel’, dit is een website waarop de leerlingen met hun eigen codes moeten inloggen om zo de oefeningen, die de leerkracht voor hen klaarzet, te maken. Hiermee kunnen ze online punten verzamelen, waarmee ze spelletjes kunnen spelen. Ook de doe-taken, zoals bv. Zoek 5 veelhoeken bij je thuis, zijn motiverend en stimulerend bij de leerlingen.

In de eerste graad is alle getoetste kennis parate kennis (d.w.z. kennis die de kinderen opdoen in de loop van het schooljaar, die ze voornamelijk in de klas inoefenen en die ze te allen tijde zouden moeten kunnen oproepen).

Vanaf de tweede graad wordt er geleidelijk aan meer intentioneel leren en studeren van de kinderen gevraagd.

In de derde graad willen we via doordachte opbouw van het huiswerk een houding van zelfstudie bijbrengen die noodzakelijk is om succesvol in het middelbaar onderwijs in te kunnen stappen. De leerlingen leren grotere leerstofgehelen te verwerken en in te studeren, dit ook als voorbereiding op testen die in de loop van het jaar afgenomen worden.

De frequentie en **de maximale tijd** die een kind na de school nog aan huiswerk mag besteden werd ook per graad vastgelegd.

Voorwaarden voor huiswerk.

- Het moeten **betekenisvolle en functionele taken enerzijds en stimulerende en motiverende taken anderzijds** zijn voor de leerlingen en de ouders.
- De taken moeten qua tijd en inhoud **haalbaar** zijn, zodat de leerling de taak **zelfstandig** kan maken.
- Er moet **variatie** in de taken zitten (zoekopdrachten, rekenen, lezen, iets meebrengen, Doe-taken ...).
- De taak moet een **inoefening** zijn of een voorbereiding van een gekend onderwerp en duidelijk omschreven zijn.
- Het moet een **uitdagende taak** zijn met kans tot differentiatie.
- De leerlingen moet hun huistaken kunnen maken in een **stimulerende en veilige omgeving, waarin ouders hun betrokkenheid tonen.**

Praktische afspraken.

	Derde kleuterklas	Eerste graad	Tweede graad	Derde graad
Hoeveel keer per week (leeftijds-differentiatie)?	Om de 2 weken	Dagelijks behalve op woensdag	3x/week behalve op woensdag	4x/week behalve op woensdag
Tijdsduur (leeftijds-differentiatie)?	-	Max. 20 min/dag	Max. 40 min/dag	Max. 1 uur/ dag Uitzonderingen op deze regel zijn de toetsperiodes en de voorbereidingstijd van een persoonlijk project.
Wat bij het niet maken?	-	Contract –of huiswerk niet afgewerkt= minder vrije werktijd en een bericht voor de ouders Idem voor actua-of verrassingsronde	Contract –of huiswerk niet afgewerkt= minder vrije werktijd en een bericht voor de ouders Idem voor actua-of verrassingsronde	Contract –of huiswerk niet afgewerkt= minder vrije werktijd en een bericht voor de ouders Idem voor actua-of verrassingsronde

* Wij geven géén huiswerk op woensdag! Dit is een LOP-afspraken op alle Genkse basisscholen.

*Voor de oudste kleuters wordt sporadisch een kort taakje meegegeven om kennis te maken met huistaken. Dit kan een kleur- of plak oefening zijn, de lettermap met de 'letter van de

week' met 5 doe-opdrachten die ze thuis doen (samen met de ouders) en ze brengen voorwerpen mee die beginnen met de 'letter van de week'.

Waarom huistaken?

- Betrokkenheid van de ouders betreffende de inhoud van de lessen
  - Zelfstandig leren werken
  - Leren plannen/leren leren (geen agenda maar werken met een weekplanning)
  - Inoefening van aangebrachte leerstof (reflectie)
  - Automatisatie (lezen, tafels,...)
  - Ontwikkelen/trainen van vaardigheden zoals opzoeken, interview, diagrammen, registreren,...
  - Afwerken van onafgewerkte taken in de klas
-
- De thuissituatie in de klas brengen met als doel:
    - ➔ Het zelfbeeld van de leerling verstevigen
    - ➔ Als leerkracht meer zicht krijgen op de omgeving van de leerling
    - ➔ Een toepassingsgebied voor de leerstof (transferevaluatie i.p.v. reproducerende evaluatie)

Inhoud van de huistaken.

Eerste graad:

Het 1ste leerjaar:

- klikklakboekje: letters / woordjes maken en lezen
- lezen in het leesboekje (leesboek V.L.L., Veilig en Vlot, leesbladen,...)
- Leesproject 'Boekenwurm'
- rekenkaartjes (getallen, getalbeelden, splitsen, optellingen en aftrekkingen) inoefenen
- schrijven (letters / woorden)
- herhalingsbladen na elke rekensprong: voorbereiding van de toets
- contractwerk (indien dit niet afgewerkt werd in de klas)
- Bingel op pc: inoefenen van de leerstof wiskunde (op maat) via een website
- mondeling voorbereiden van de actuaronde (aan de hand van een vragenblad)
- mondeling voorbereiden van de verrassingsronde
- Doe-taken
- ...

Het 2de leerjaar:

- lezen in het leesboekje (eigen AVI – leesniveau): overzichtblad invullen (datum, welk boek?, welke pagina's gelezen? handtekening ouders)
- Leesproject 'Boekenwurm'
- spellingskaartjes oefenen: voorbereiding van de toets
- rekenkaartjes inoefenen (tafels dagelijks 10 minuten)
- herhalingsbladen na elke rekensprong: voorbereiding van de toets (±3dagen de tijd)
- contractwerk (indien dit niet afgewerkt werd in de klas)
- Bingel op pc: inoefenen van de leerstof wiskunde (op maat) via een website
- schriftelijk voorbereiden van de actuaronde (aan de hand van een vragenblad)

- mondeling voorbereiden van de verrassingsronde
- Doe-taken
- ...

Omdat het belangrijk is dat ouders op dezelfde manier thuis oefenen, krijgen de kinderen het neuze-neuzeboekje mee. Hierin staat welke leerstof van wiskunde in welke sprong wordt aangeleerd in de klas en hoe het aangeleerd wordt in de klas.

Als er een rekentoets van wiskunde gepland staat, krijgen de kinderen herhalingsbladen van de sprong mee om schriftelijk op te oefenen en kunnen de ouders het neuze-neuzeboekje raadplegen. Dit gebeurt vanaf het 1ste leerjaar.

Tweede graad:

- lezen in geleend bibboekje (eigen AVI – leesniveau): overzichtblad invullen (datum, welk boek?, welke pagina's gelezen? handtekening ouders)
- leesproject 'BOM STER'
- herhalingsbladen na elke rekensprong: voorbereiding van de toets
- Bingel; inoefenen van de leerstof wiskunde en spelling Nederlands via een website
- dicteewoorden inoefenen
- contractwerk (indien dit niet afgewerkt werd in de klas)
- schriftelijk voorbereiden van de actuaronde met een eigen creatieve inbreng (aan de hand van een vragenblad)
- mondeling voorbereiden van de verrassingsronde
- Doe-taken
- ...

Derde graad:

- Leren leren:** De leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar leren hoe ze thuis beter kunnen studeren. Tijdens hun onderzoekjes leren ze lange teksten samenvatten, een mindmap maken, een powerpointvoorstelling maken, verwoorden in eigen woorden, ...
- Huiswerk:**
  - Wiskunde: herhalingsbladen na elke rekensprong: voorbereiding van de toets
  - Bingel; inoefenen van de leerstof wiskunde en Frans via een website
  - Wiskunde: Verwerkingsbladen van de geziene leerstof
  - Nederlands: begrijpend lezen (tekst lezen+ vragen oplossen), taalbeschouwing(inoefenen van de geziene leerstof)
  - Nederlands spelling: woordpakketten, dictee inoefenen
  - Frans: vocabulaire per contact inoefenen + oef. in het werkboek oplossen
  - contractwerk (indien dit niet afgewerkt werd in de klas)
  - schriftelijk voorbereiden van de actuaronde met een eigen creatieve inbreng (aan de hand van een vragenblad)
  - mondeling voorbereiden van de verrassingsronde
  - schriftelijk voorbereiden van de boekenronde met een eigen creatieve inbreng (aan de hand van een vragenblad)
  - Doe-taken

- Opzoekwerk via een link op de blog.
- **Examens:** 2x per jaar, in december en in juni krijgen de lln. examens. Drie weken op voorhand krijgen ze het examenrooster en de lijst mee van de geziene leerstof.

Afspraken binnen het team:

- Huiswerk volgens afspraak (tijd en hoeveelheid), **behalve op woensdag**.
- Vanaf L2 worden alle taken op maandag meegegeven (kinderen leren plannen).
- Op de dag dat het huiswerk ingeschreven staat, moeten de leerlingen het maken en de dag nadien afgeven (tenzij ze het al eerder gemaakt hebben -> zelf plannen).
- De herhalingsles voor de toets wiskunde geven we minstens 3 dagen op voorhand mee. De leerlingen krijgen die 3 dagen (herhalingsles) geen ander huiswerk mee.
- Het dictee wordt steeds op vrijdag afgenomen.
- De leerkrachten zorgen ervoor dat de Bingeltaken (op maat) tijdig klaar staan (gepland in het weekend) en het contractwerk op vrijdag (verbeterd!) in de boekentas zit.
- De leerkracht houdt zelf een lijst bij ter controle voor de opvolging van het huiswerk. Zoniet worden ouders hierover geïnformeerd. (verdere afspraken- zie praktische afspraken)
- In iedere klas worden wekelijks doe- taken voor wiskunde gegeven.

Evaluatie:

Wat gebeurt er met de huistaken?

- **Bingel:** De leerkrachten krijgen een overzicht van wie, wat, wanneer en hoe gemaakt heeft. Vanuit die gegevens kan een remediëring starten of opvolging werkhouding.
- **Schriftelijke huiswerken:** De lkr. controleert deze taken en geeft feedback of extra instructie (indien nodig). De huistaken kunnen ook een startpunt zijn voor een volgende les vb Levend rekenen vanuit een doe-taak... Ook bevorderen de doe-taken de sociale-cohesie in de klasgroep door vb taken te vergelijken met elkaar en te leren van en met elkaar. Dit zorgt vaak voor verbondenheid.
- **Mondelinge voorbereiding van een verrassingsronde / actua ronde/ boekenronde :** De lkr. en de klasgenoten geven feedback als een lln. zijn/haar taak heeft voorgesteld in de kring.

De rol van ouders.

De leerkracht van de klas is verantwoordelijk voor het opvolgen van de leervorderingen van alle kinderen. Uit de manier waarop een kind aanwezig is in de klas, zich engageert tijdens de klassikale en individuele leermomenten, uit de moeilijkheden die het ervaart om leerstof te verwerken, uit de fouten die het maakt, haalt een leerkracht alle informatie die als basis dient om ieder kind zo goed mogelijk te helpen, het de ondersteuning te geven die het nodig heeft.

De huiswerkopdrachten zijn een verlengstuk van het leren in de klas en bieden de leerkracht zicht op waartoe het kind zelfstandig in staat is. In dat licht is het belangrijk dat er goede afspraken met de ouders gemaakt worden in verband met de huiswerkbegeleiding.

Het is niet nodig dat ouders naast hun kinderen gaan zitten en hen door de oefeningen heen 'sleuren'. Het is voldoende als ze trachten de omstandigheden waarin hun kind(eren) huiswerk moeten maken zo ideaal mogelijk te houden. Dit houdt in dat ze trachten hun kind(eren) een ± **rustige plaats** te geven aan een tafel(tje) in hun buurt, hen **stimuleren** om hun verantwoordelijkheid op te nemen door te informeren naar gemaakte afspraken, door het contract met hen door te nemen, door het nodige materiaal te helpen klaarleggen enz. Er wordt van ouders evenmin verwacht dat ze het huiswerk van hun kind(eren) verbeteren of dat ze leerstof opnieuw gaan uitleggen wanneer hun kind fouten maakt of zegt 'het niet meer te kunnen'. Fouten mogen maar moeten niet aangeduid worden door een foutenanalyse die leerkracht een beter beeld geeft van wat het kind kan, waar het nog moeilijk mee heeft en waar er bijgestuurd moet worden.

Uitzonderingen vormen wel de **automatiseringsoefeningen** die kinderen als huiswerk moeten doen. Daarbij is een **actievere rol** voor de ouder weggelegd. Automatisering is een inslijpingsproces. Hoe frequenter een kind bepaalde dingen oefent hoe beter die kennis ingeslepen geraakt en hoe makkelijker die kennis op eender welk moment opgeroepen kan worden. In de klas wordt daar al veel aandacht aan besteed maar omdat die geautomatiseerde kennis een noodzakelijke voorwaarde is om hogere leerprocessen op gang te brengen of mogelijk te maken, maken dit soort opdrachten, in de eerste en tweede graad, deel uit van het huiswerkpakket.

Ondersteunen van het huiswerkproces.

- **DE VEILIGE OMGEVING**
  - ➔ Zorgen voor een rustige omgeving
  - ➔ Zorgen voor een vaste structuur en regelmaat
    1. Een vaste plaats
    2. Een vast moment

- **DE POSITIEVE OMGEVING**
  - ➔ Interesse tonen
  - ➔ Bemoedigen
  - ➔ Successen beklemtonen
  - ➔ Verwachtingen bijstellen en uitspreken
  - ➔ Competenties aanspreken

- **DE ONDERSTEUNENDE OMGEVING**
  - ➔ Samen de weekplanning overlopen
  - ➔ Bevragen: weet de leerling wat de opdracht is?
  - ➔ Overhoren als de leerling daar zelf om vraagt
  - ➔ Stimuleren tot nadenken door open vragen te stellen
  - ➔ Leren leren

- **DE CONTROLERENDE OMGEVING**
  - ➔ Controleren of het huiswerk is gemaakt
  - ➔ Aanzetten tot zelfcontrole en evaluatie
- Is alles ingevuld? Ben je niets vergeten?
- Vond je het moeilijk? Waarom wel/niet?
- Vond je het leuk?

- **DE RAPPORTERENDE OMGEVING**
  - ➔ Is de huistaak een haalbare kaart voor de leerling?
  - ➔ Moeilijkheden?
  - ➔ Tempo
  - ➔ Interesse
  - ➔ Externe factoren

Bevraging bij de leerkrachten (2013).

De leerkrachten hebben een schriftelijke bevraging ingevuld.
(zie bijlage)

Conclusie.

De leerkrachten zitten op 1 lijn en hebben de afspraken onderling reeds gemaakt. Er is een duidelijke opbouw van het 1^e leerjaar naar het 6^e leerjaar, met ruimte tot differentiatie in iedere klas. Ook de inhoud van de huistaken is op elkaar afgestemd en voldoen aan de voorwaarden.

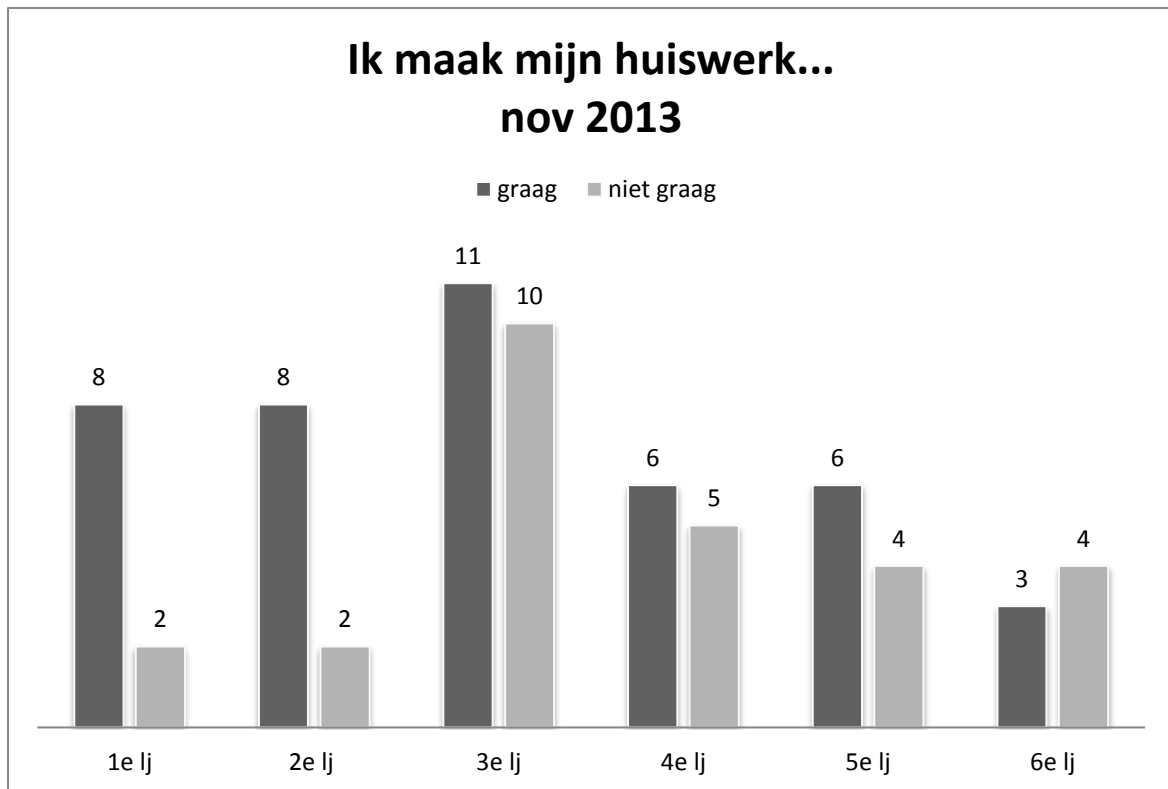
Bevraging bij de ouders. (februari 2014)

Tijdens de oudervergadering werd dit agendapunt besproken voor de uitleg van het huiswerkbeleid.
(zie bijlage)

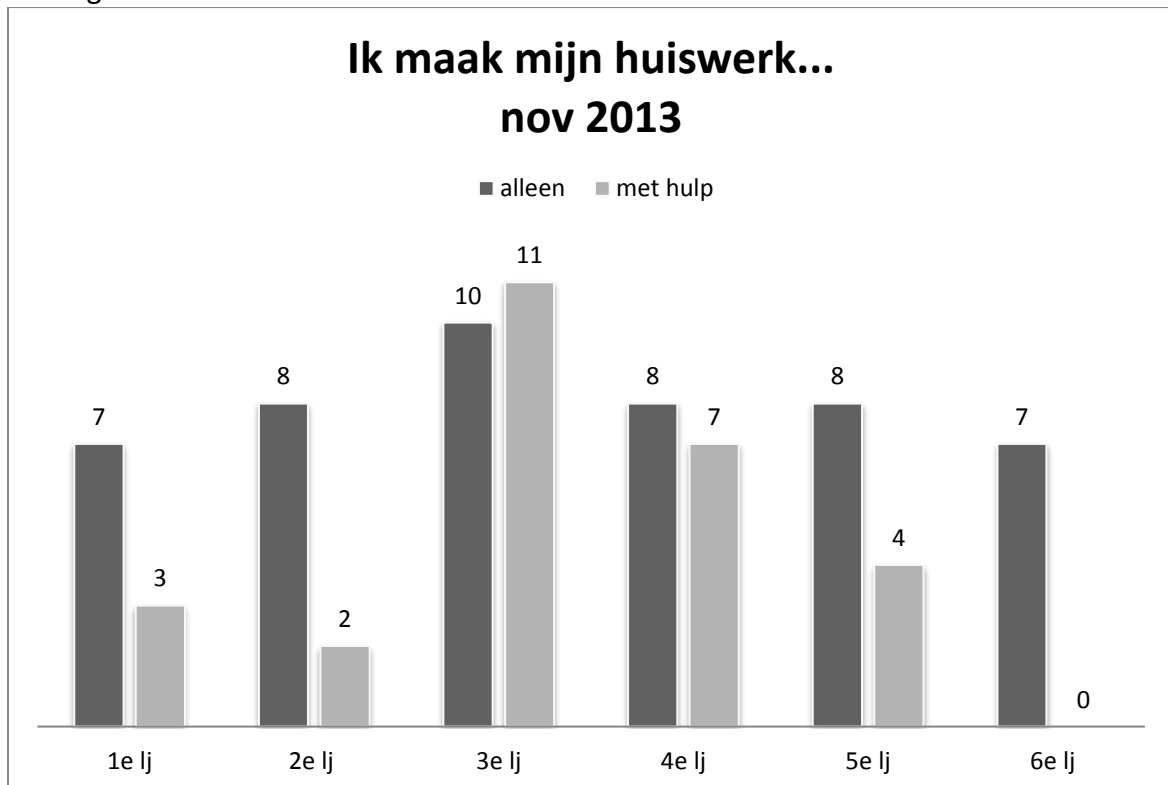
Bevraging bij de leerlingen. (november 2013)

In de eerste graad werd er tijdens de praatronde bij de kinderen afgetoetst wat zij als huiswerk beschouwen en hoe zij dit ervaren. In de 2^e en 3^e graad werd dit aan de hand van een schriftelijke bevraging gedaan.

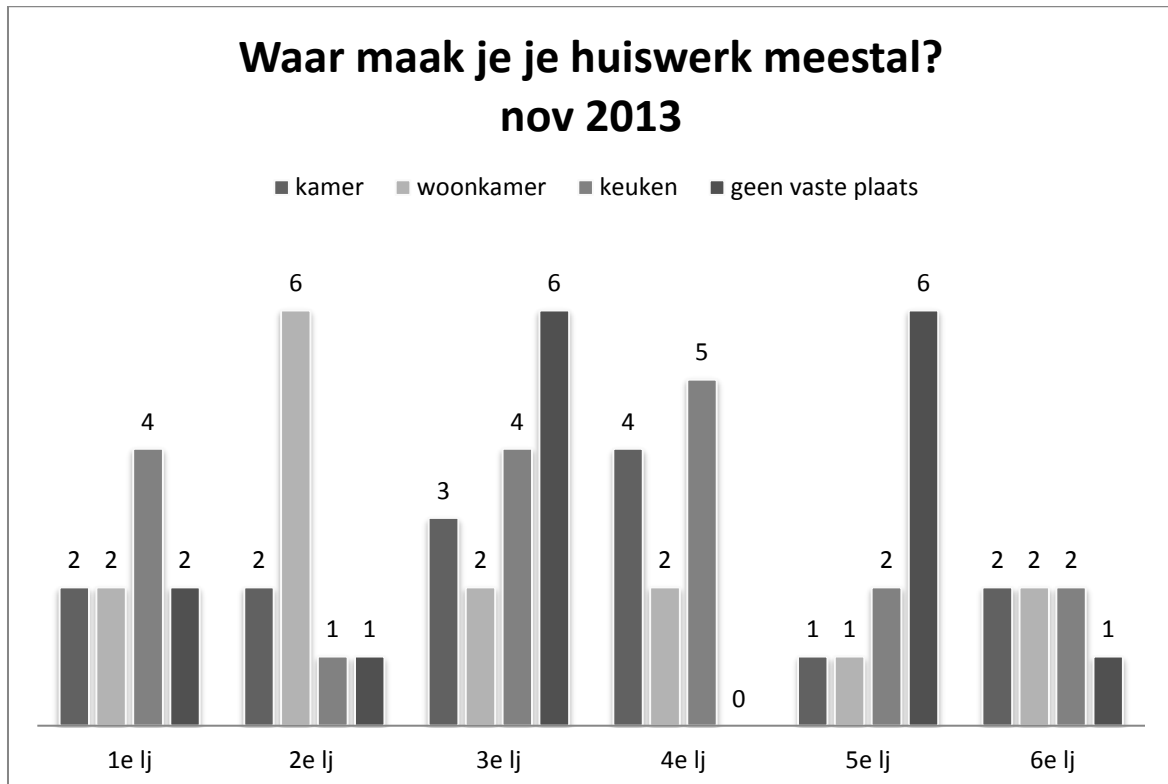
Conclusie:

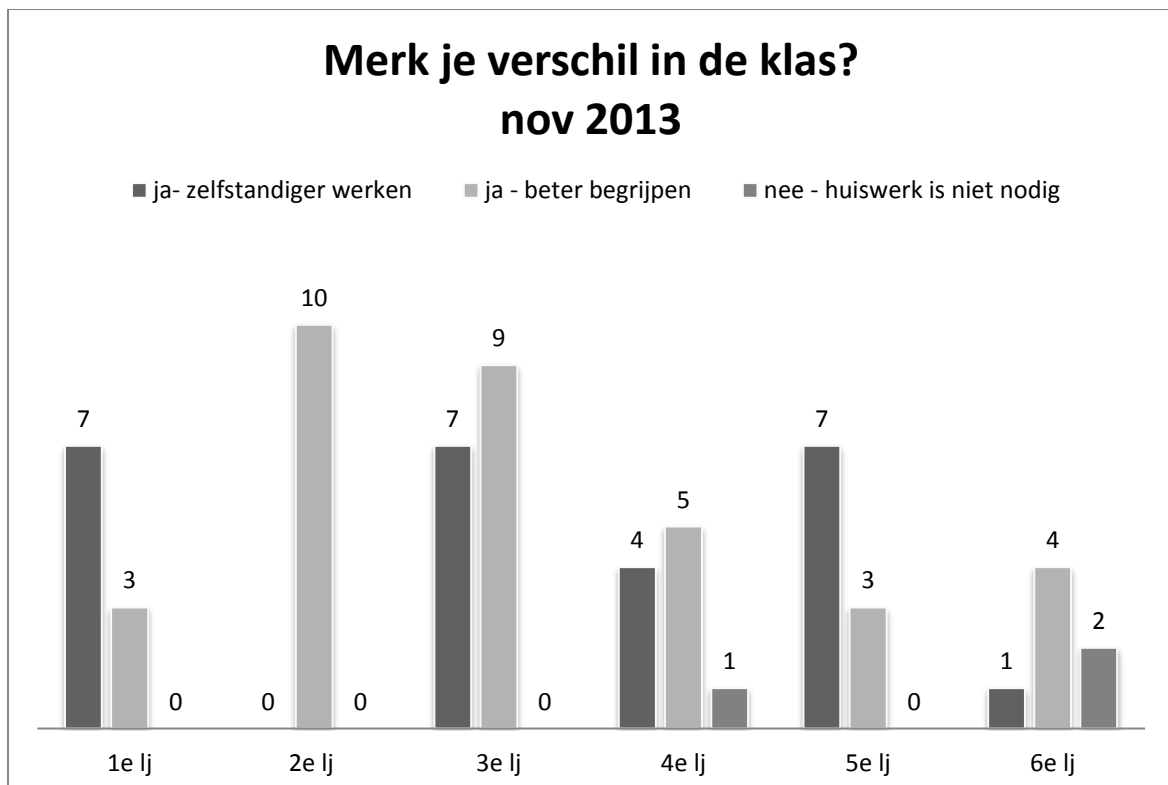
In de eerste graad maken de leerlingen erg graag huiswerk. Vanaf het derde leerjaar zijn de meningen verdeeld.

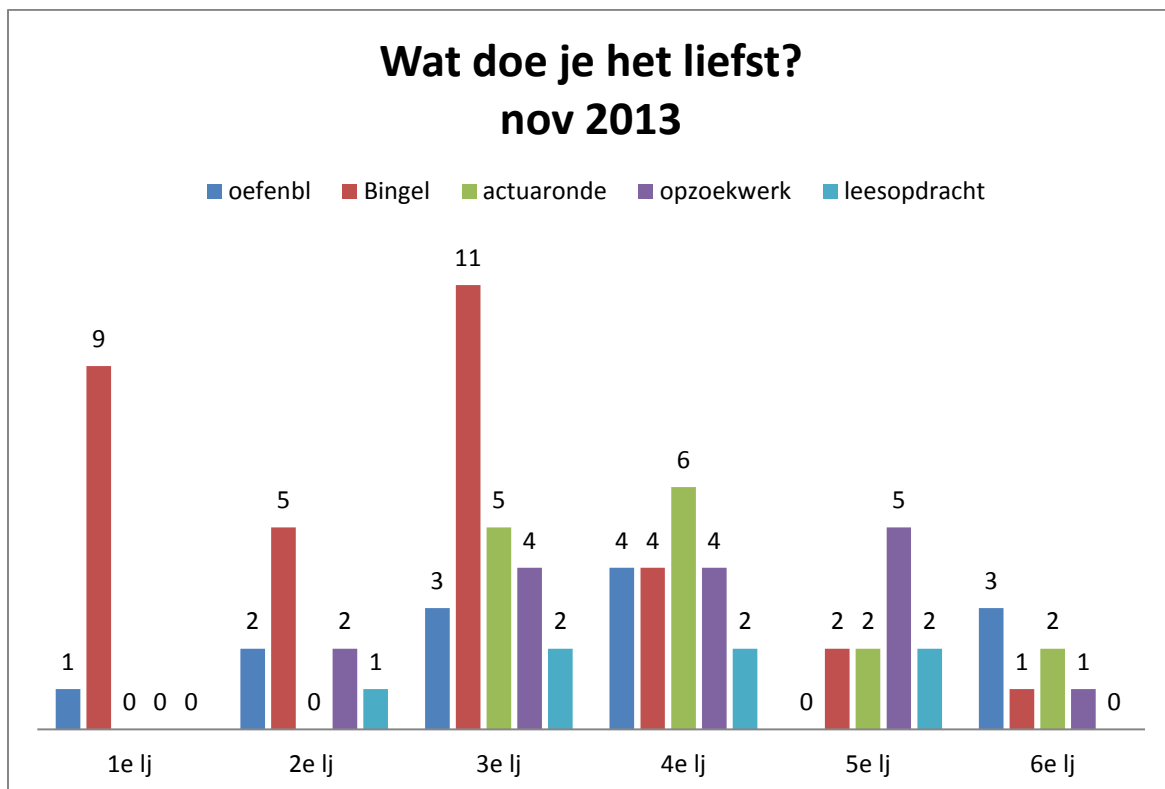
In de tweede graad krijgen de leerlingen veel hulp bij hun huiswerk. In de eerste en derde graad is dit maar beperkt.

Vooraf in het 3^e en 5^e lj zijn er leerlingen die geen plaats hebben om hun huiswerk te maken. De meerderheid heeft een plaats met de ouders in de nabijheid.

De leerlingen zijn zich bewust van de voordelen van het huiswerk en geven aan dat ze de leerstof beter begrijpen en zelfstandiger leren werken. Uitzonderingen vinden huiswerk niet nodig.

Bingel is de favoriet t.e.m. het 3^e lj. Vanaf het 3^e lj komt er de voorbereiding van de actuaronde en opzoekwerk erbij als meest leuke huiswerk.

Werkpunten (februari 2014):

1. Klasgesprek 3^e en 3^e graad: waarom maak je niet graag huiswerk?
2. Nagaan waarom er specifiek in de tweede graad veel hulp bij het maken van het huiswerk gegeven wordt.
3. Klasgesprek in alle klassen over de omgeving: vaste plaats, vast moment = structuur.
4. Vormingen i.v.m. huiswerk

Bevraging bij de leerlingen: huiswerkbeleid 2016-2017. (november 2016)

In de eerste graad werd er tijdens de praatronde bij de kinderen afgetoetst wat zij als huiswerk beschouwen en hoe zij dit ervaren.

In de 2^e en 3^e graad werd dit aan de hand van een schriftelijke bevraging gedaan.